

—  
Dünya  
Edebiyatı  
Deneme  
—

# Chimamanda Ngozi Adichie Keder Üzerine



—  
Çeviren:  
Sallıa  
Silahlı  
—



**Chimamanda Ngozi Adichie**, 1977'de Nijerya'da dünyaya geldi. 2003'te yayımlanan *Mor Amber* romanı 28 dile çevrildi, çoksatanlar listesinde yer aldı. Romanlarıyla çok sayıda saygın edebiyat ödülünü alan Adichie, 2012'de yaptığı "Hepimiz Feminist Olmalıyız" başlıklı TEDx konuşmasıyla gündem yarattı. Günümüzün saygın edebiyatçıları ve kamuoyunu etkileyen feminist aktivistleri arasında yer alan Adichie, *Boynunun Etrafındaki Şey*, *Yükselen Güneşin Ülkesinde*, *Amerikana* adlı kitaplarıyla geniş bir okuyucu kitlesinin beğenisini kazandı.

# KEDER ÜZERİNE

## **DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI**

Mor Amber  
Feminist Manifesto  
Boynunun Etrafındaki Şey  
Yükselen Güneşin Ülkesinde

### **KEDER ÜZERİNE**

**Orijinal adı:** Notes on Grief

© 2021, Chimamanda Ngozi Adichie. Tüm hakları saklıdır.

**Yazan:** Chimamanda Ngozi Adichie

**İngilizce aslından çeviren:** Solina Silahlı

**Yayına hazırlayan:** Sema Çubukçu

**Türkçe yayın hakları:** © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ő.

**1. baskı / Őubat 2022 / ISBN 978-625-8090-24-6**

**Sertifika no:** 44919

**Kapak tasarımı:** Geray Gençer

**Kitap tasarımı:** Serçin Çabuk

**Baskı:** Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Őti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 / C Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 11965

**Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ő.**

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Őişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

**[www.dogankitap.com.tr](http://www.dogankitap.com.tr) / [editor@dogankitap.com.tr](mailto:editor@dogankitap.com.tr) / [satis@dogankitap.com.tr](mailto:satis@dogankitap.com.tr)**

# KEDER ÜZERİNE

Chimamanda Ngozi Adichie

Çeviren: Solina Silahlı

 Doğan  
Kitap

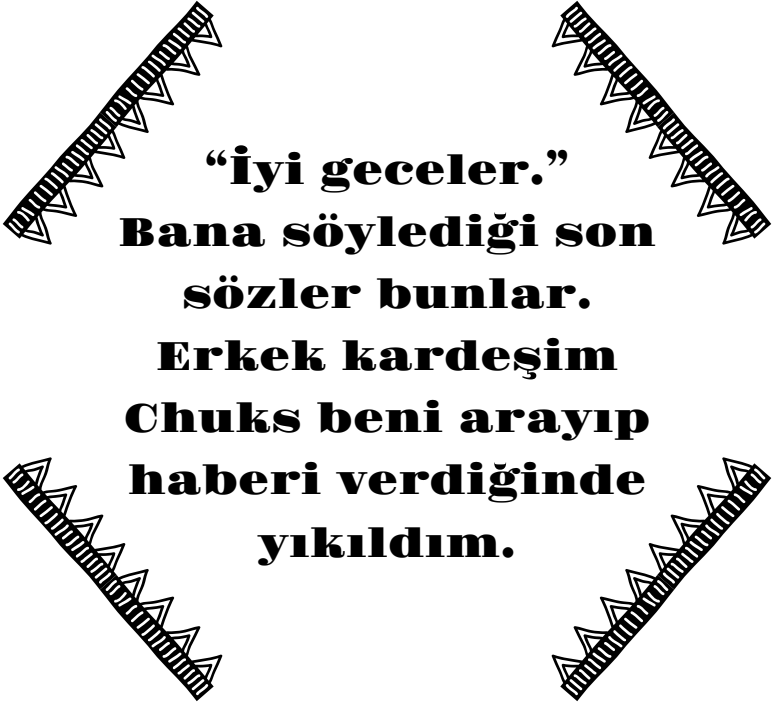
James Nwoye Adichie anisina  
1932-2020



İngiltere'deki erkek kardeşim her pazar, şamatallı bir karantina ritüeline dönüşen Zoom görüşmelerimizi başlatmıştı: İki kardeş Lagos'tan, üçümüz Birleşik Devletler'den, annemle babamsa yankılanan ve cızırdayan seslerle Nijerya'nın güneydoğusundaki atalarımızın toprakları Abba'dan. 7 Haziran'daki görüşmemizde ekranda babamın yine sadece alnı görünüyordu, çünkü görüntülü konuşmalarda telefonunu nasıl tutacağını bir türlü öğrenememişti. Her defasında içimizden biri, "Telefonunu biraz oynat babacığım" diye onu uyarıyorduk. Babam önce erkek kardeşim Okey'in yeni lakabıyla dalga geçmiş, sonra öğle yemeğini geç yedikleri için akşam yemeği yemediğini söylemiş, ardından da atalarımızdan kalma köy arazisi üzerinde hak iddia eden komşu kasa-

banın milyarderinden bahsetmişti. Kendini iyi hissetmiyordu, iyi uyuyamamıştı ama endişelenmemize gerek yoktu. 8 Haziran'da Okey onu ziyarette Abba'ya gitti ve yorgun göründüğünü söyledi. 9 Haziran'da dinlenebilsin diye konuşmamızı kısa tuttum. Eğlencesine bir akrabamızın taklidini yaptığımda usulca güldü. “*Ka chi fo*” dedi. İyi geceler. Bana söylediği son sözler bunlar. 10 Haziran'da öldü. Erkek kardeşim Chuks beni arayıp haberi verdiğinde yıkıldım.





**“İyi geceler.”**  
**Bana söylediği son**  
**sözler bunlar.**  
**Erkek kardeşim**  
**Chuks beni arayıp**  
**haberi verdiğinde**  
**yıkıldım.**

Hayır!  
Kimseye söylemeyin  
çünkü söylersek  
gerçek olur.



Dört yaşındaki kızım onu korkuttuğumu söylüyor. Göstermek için de dizlerinin üzerine çöküp küçük yumruklarını yere vuruyor; onun taklitçiliği kendi halimi görmemi sağlıyor: kendini koyvermiş, çğılık atıp yerleri yumruklayan biri. Haber, köklerimden korkunç biçimde sökülüp atılmışım gibi hissettiriyor. Çocukluğumdan beri bildiğim dünyadan beni çekip çıkarmışlar sanki. Ama direniyorum: Babam öğleden sonra gazetesini okumuş, Onitsha'daki nefrologla ertesi günkü randevusundan önce tıraş olma konusunda Okey'le şakalaşmış, doktor olan ablam Ijeoma'yla telefonda tahlil sonuçlarını konuşmuştu. Nasıl olabilir ki bu? Tam karşımda duruyor işte. Okey telefonu babamın yüzüne tutuyor; babam uyuşmuş görünüyor, yüzü rahatlamış, huzurlu güzel. Zoom görüşmemiz gerçeküstünün ötesinde; hepimiz dünyanın

farklı bir yerinden, Őimdi hastane yatağında yatan, delicesine sevdiğimiz babamıza hayretler içinde bakıyor, ağlıyor, ağlıyoruz. Nijerya saatiyle gece yarısından birkaç dakika önce oluyor her Şey, Okey yanı baŐında, Chuks sesi hoparlöre veriyor. Babama baktıkça bakıyorum. Nefes almakta zorlanıyorum. Şok böyle bir Şey mi, havanın adeta yapıŐtırıcıya dönüşmesi mi? Ablam Uche bir aile dostumuza mesaj yazdığını söylediğinde neredeyse çığlık atıyorum. “Hayır! Kimseye söylemeyin çünkü söylersek gerçek olur.” Kocam, “Yavaş yavaş nefes alıp ver, Őu sudan biraz i” diyor. Sabahlığım, karantina eŐyalarım buruŐ buruŐ yerde yatıyor. Erkek kardeşim Kene Őakayla, “Böyle Şaşırtıcı haberleri herkesin içinde almasan iyi olur çünkü Őoka girdiğinde üstünü baŐını yırtıyorsun” diyor.



Keder zalim bir eğitim. Yas tutmanın ne kadar kaba, ne kadar öfke dolu olabileceğini öğreniyorsunuz kederliyken. Düşünmeden söylenen başsağlığı dileklerinin nasıl hissettirebileceğini öğreniyorsunuz. Kederin dil, dilin başarısızlığı ve dili anlamakla ilgili olduğunu öğreniyorsunuz. Yanlarım neden böyle ağrıyor ve hassas? Ağlamaktan olduğunu söylediler. Kaslarımızla ağladığımızı bilmiyordum. Acı çekmek şaşırtıcı değil ama fizikselliği öyle: Berbat bir yemek yemişim de dişlerimi fırçalamayı unutmuşum gibi dilimde dayanılmaz kötü bir tat var, göğsümde ezici, korkunç bir ağırlık, bedenimde sonsuz bir çözülme hissi. Kalbim –sembolik değil, gerçek fiziksel kalbim– benden kaçıyor, başına buyruk bir şeye dönüşmüş, çok hızlı çarpıyor, ritmi benim ritmime uymuyor. Bu sadece ruhun değil; beden, ağrıların ve zayıfla-

yan gücün de ıstırabı. Et, kaslar, organlar, hepsi tehlikede. Hiçbir fiziksel pozisyonda rahat edemezsiniz. Midem haftalardır, bir başkasının öleceği, başka kayıplar da olacağı önsezisiyle çalkalanıyor, geriliyor, kasılıyor. Bir sabah Okey beni her zamankinden biraz daha erken saatte arayınca, *Söyle, hemen söyle, bu kez kim öldü? Annem mi?* diye düşünüyorum.

**Keder zalim bir eğitim türü. Yas tutmanın ne kadar yalnız, ne kadar öfke dolu olabileceğini öğreniyorsunuz kederliyken. Düşünmeden söylenen başsağlığı dileklerinin nasıl hissettirebileceğini öğreniyorsunuz.**

Babasının ölümünün ardından yazan Chimamanda Ngozi Adichie, kayıpla derin bir hesaplaşmaya giriyor. Babasının ölüm haberini izleyen günleri "Yarıdan ve daha sonraki bütün yarılardan korkuyorum" diye tanımlayan yazar, şok, yalnızlık ve hayal kırıklığını çarpıcı bir dille anlatıyor.

*Keder Üzerine*, tüm kayıplar için kişisel bir ağıt.

tevsiiye edilen  
KDV'siz  
satis fiyatı

₺ 33

ISBN 978-625-8090-24-6

ISBN 978-625-8090-24-6



9 786258 090246



Doğan  
Kitap